

A pesti Erzsébet-hidfő rendezése.

Lapunk június 15-iki számának vezércikkében mutattunk rá a régi Piarista-ház lebontásával előálló páratlan szépségű térrendezésre, mely eszmét nemcsak a napilapok tettek magukévá, hanem a székesfőváros vezetősége is foglalkozott vele és így előreláthatólag az meg is fog valósulni, szépséges fővárosunk nagy előnyére.

A világ legszebb panorámája, a budapesti Dunapart ismét szebb, festőibb, vonzóbb, monumentálisabb lesz. A főváros új városképpel gazdagodik.

Valamikor ez a Petőfi-tér igen bájos és tökéletes lehetett, amint azt egykorú rajzokon és rézkarcokon szemlélhetjük, mikor a görög templom az őt körülvevő házak közül monumentálisan emelkedett ki, mikor a Dunaparton végig egységes magasságú egyemeletes házak állottak, mikor a Dunán a hajózás primitív volt még és hidak sem zavarták a látóképet.

Ezt a cca 100 évvel ezelőtti állapotot ma fenntartani lehetetlenség. A görög templomnak ily alakjában nem lehet már helye a Dunaparton, de nem maradhatnak ott a többi régi házak sem, így elsősorban a Piaristákkal szomszédos öreg ház sem.

Ezek olyan tények, melyek felett vitázni nem lehet.

Száz évvel ezelőtt az egészen primitív környezetben, mikor még a rákódópart nem vett el egy jelentős sávot a Dunapartból, mikor a villamos sem hasított le egy másik sávot belőle, ez a Petőfi-tér egy igen kedves szép tér volt.

De ma? Összeszabdalt, összecsonkított, leferdült, durva gikszerként áll a monumentálissá vált Dunaparton, mint egy 100 éves anyóka krinolinban a mai modern élet centrumában.

Elektromos világítási és erőátviteli berendezések szállítása, szerelése

Esső és Társai okl. mérnökök
vili mossági és műszaki vállalata, VIII. József körut 14

Lifteknak gyártása, javítása, átalakítása, állandó karbantartása

Ez a tér nem méltó Budapesthez! Ezt a teret azonban azzá kell tennünk. Mindannyiunknak, kik rajongói vagyunk szeretett fővárosunknak és elsősorban a Dunapartnak, össze kell fognunk és meg kell akadályoznunk azt, hogy ez az állapot lerögzítettessék, fenntartassék, sőt még zsúfoltabb, magasabb beépítés folytán *örök időkre tönkretétessék.*

Nem is hisszük, hogy ezért harcolni kelljen. Nem is mernők feltételezni sem, hogy akadna valaki, aki erre törekedni merne. Budapest vezetése ma oly kiváló kezeken van, hogy ily merénylettől nem kell tartanunk.

Mégis foglalkozni kell e probléma nyomán felvetődött néhány kérdéssel.

Igy elsősorban el kell döntenünk azt, le kell-e bontani az Erzsébet-híd mellett levő belvárosi plébánia-templomot? Mert — mint mondják — a híd tengelyének (ide írhatjuk, hibás és erőltetett kiválasztása), azzal a junktimmel történt, hogy a templomot pedig majd le kell rombolni.

Hihetetlen merészség, hihetetlen rövidlátóság!

Egy templomot, melynek szentélye az Árpádok korát varázsolja vissza, melyet más metropolisban mutogatnának, mint nemzeti ereklyét és mint a régi dicsőség megmaradt szimbólumát drága kincs gyanánt őriznének akkor, mikor minden rögöt, mely multunk nagyságát hirdeti, aranyba kellene foglalni: vannak, kik lerombolásra mernének ítélni.

Megdöbbentő! De nemcsak a gótikus szentély csodálatos hangulata teszük örök időkre megőrzendő műemlékké ezt a templomot, hanem annak két gyönyörű barokk tornya is, mely Budapest városképének talán egyetlen oly tipikus gyöngyszeme, mint a bécsiek Stefanskirche-je vagy a müncheniek Frauenkirche-je.

Ennél gyönyörűbb páros barokktornyot, melynek csodálatos magyar zamatja is van, hiába keresünk az egész világon.

Az ember itt él Pesten és nem veszi észre annak szépségeit. Talán 15 évvel ezelőtt a mérnökegyetben magam is amellet kardoskodtam, hogy a Dunaparton egy hatalmas dómot kellene építeni.

Akkor hívta fel a figyelmemet a belvárosi templom szépségeire, főleg annak gyönyörű tornyaira *Kertész K. Róbert*, a Műemlékek Bizottságának páratlan finom ízlésű esztéta elnöke. Megnéztem most már nyitott figyelő szemmel és azóta a belvárosi főplébánia-templom rajongója vagyok.

Dehogya is szabad ezt lerombolni. Dehogya is szabad ebből bármit is elvenni. Mégis! Ha a piarista telek parkja elkészül, melyről pompás rálátás lesz a templom oldalhomlokzatára, hát bizony *a suszter-üzleteknek onnan pusztulniok kell!*

Tiltakoznunk kell ama gondolat ellen, hogy a lerombolandó belvárosi főplébánia-templom helyett plébánia-főtemplommá a görög templom alakítandó át.

Ez egy abszurdum! Nemesak azért, mert ennek a célnak az ma már szűk viszonyainál fogva sem felelhet meg, de azért is lehetetlenség, mert mint előbb kifejtettük, ez a 100 évvel ezelőttről itt felejtett templomocska külső megjelenésében sem méltó már a monumentálissá vált Dunaparthoz, még kevésbé a belvárosi főplébánia-templomhoz.

Összefoglalva az elmondottakat, látjuk, hogy a Petőfi-tér mai kialakulásában méltatlan Budapesthez. A körülmények nagyszerű közbejárásáért folytán itt az

alkalom e tér lehetetlen zür-zavarának rendezéséhez. Ezt meg kell ragadnunk. Ez egy oly tett, melyért a főváros vezetőségét soha gáncs nem érheti, sőt minden időkre szóló gondoskodásáért Budapest népének elismerése és hálája.

Ha még a Dunaparttól a villamosokat el lehet tüntetni (és ezzel a térrendezéssel ez a kérdés is megoldást nyerhet), úgy a meg bővített gyönyörű korzóval Budapestet ismét szebbé, nagyobbá, vonzóbbá, monumentálisabbá varázsoljuk.

Dr. Fábrián Gáspár.